

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 2Tdo/12/2025
Identifikačné číslo spisu: 5122011367
Dátum vydania rozhodnutia: 18.11.2025
Meno a priezvisko: JUDr. Dana Wänkeová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2025:5122011367.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dany Wänkeovej a sudcov JUDr. Petra Paludu a JUDr. Beáty Javorkovej v trestnej veci proti obvinenému A. F. pre obzvlášť závažný zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v spojení s § 127 ods. 5 Trestného zákona, na neverejnom zasadnutí 18. novembra 2025 v Bratislave o dovolaní obvineného A. F. proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 26. marca 2024, sp. zn. 1To/9/2024 takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného A. F. odmieta.

Odôvodnenie

Okresný súd Žilina (ďalej tiež „okresný súd“) rozsudkom z 29. novembra 2023, sp. zn. 35Tk/2/2022, uznal obvineného A. F. vinným z obzvlášť závažného zločinu sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona, s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona v spojení s § 127 ods. 5 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že dňa 12. júna 2022 v čase medzi 14.00 hod. až 15.00 hod. v garáži, nachádzajúcej sa v areáli bývalých závodov U. na ul. W. č. XX v K., pod vplyvom alkoholu pristúpil k svojej družke U. W. a chcel s ňou mať pohlavný styk, avšak ona mu povedala, že sa s ním nebude milovať, pretože je opitý, na čo sa A. F. rozzúrnil, sotil do nej obidvomi rukami tak, že spadla na posteľ a opakovane ju udieral dlaňou aj päšťou pravej ruky do oblasti ľavej časti tváre na ľavé oko a nos, potom ju otočil na bok, zdvihol jej nohu a do vagíny a konečníka jej nasilu zasunul plastové guľičky o priemere 37 mm spojené šnúrkou a potom sa stoporeným penisom šúchal o jej vagínu a hovoril jej: „Čo ty kurva, piča, mne sa to takto páči, ja to takto chcem“, pričom ona mu po celý čas hovorila, aby ju nechal, že ju to bolí, prosila ho, aby ju pustil, šklbala ho za ruky, aby prestal, na čo on nereagoval, pričom uvedeným konaním spôsobil poškodenie U. W., nar. X. V. XXXX, trvale bytom H. XXXX/XX, Č. traumatickú trhlinu steny konečníka s nutnosťou operačného odstránenia časti konečníka a nutnosťou vyvedenia hrubého čreva navonok cez brušnú stenu, tzv. stómiou, ako aj komplikáciu poranenia, tzv. ťažkú sterkorálnu peritonitídu, teda zápal pobrušnice spôsobený uvoľnenými výkalmi z trhliny konečníka, pričom uvedené zranenie si vyžaduje dobu práceneschopnosti v trvaní minimálne 8 týždňov a dobu liečenia minimálne 8-10 týždňov, a súčasne ide o ťažké, potenciálne život ohrozujúce zranenie vyžadujúce okamžitú odbornú lekársku

pomoc a operačnú liečbu, inak hrozí smrť na následky zápalu pobrušnice.

Za to mu okresný súd uložil podľa § 200 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5, § 37 písm. m) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň obvinenému podľa § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na 3 roky. Súčasne mu okresný súd podľa § 60 ods. 1 písm. a) Trestného zákona uložil trest prepadnutia veci - 2 ks zelených plastových guľičiek o priemere 37 mm spojených šnúrkou s tým, že podľa § 60 ods. 5 Trestného zákona vlastníkom prepadnutej veci sa stal štát, ak súd nerozhodne inak na základe vyhlásenej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná. Okresný súd podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku obvinenému uložil povinnosť nahradiť poškodenej U. W., škodu z titulu bolestného vo výške 2.180 eur.

Obvinený napadol rozsudok okresného súdu odvolaním. Krajský súd v Žiline (ďalej tiež „krajský súd“) rozsudkom z 26. marca 2024, sp. zn. 1To/9/2024, rozhodol tak, že podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 3 Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok okresného súdu vo výroku o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a vo výroku o uloženom ochrannom dohľade. Krajský súd na podklade § 322 ods. 3 Trestného poriadku, pri nezmenených výrokoch o vine, treste prepadnutia veci a náhrade škody napadnutého rozsudku okresného súdu obvineného A. F. odsúdil podľa § 200 ods. 3 Trestného zákona, § 38 ods. 2, ods. 5, § 37 písm. m) Trestného zákona na trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň krajský súd obvinenému podľa § 76 ods. 1, § 77 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranný dohľad na dobu 3 roky s tým, že obvinený je povinný sa dostaviť po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody do dvoch pracovných dní k probačnému a mediačnému úradníkovi okresného súdu, v ktorého obvode má bydlisko.

Proti uzneseniu krajského súdu, ktoré bolo obvinenému doručené 15. mája 2024 a jeho obhajkyňi 23. mája 2024, podal obvinený 21. apríla 2024 sám [z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku] a následne prostredníctvom na dovolacie konanie ustanovenej obhajkyňi 13. novembra 2024 dovolanie a to z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

Obvinený vo vlastnom podaní (č. l. 1094 - 1098) uviedol, že orgány činné v trestnom konaní a krajský súd nevykonali nim navrhnuté dôkazy (rekonštrukcia, konfrontácia, výsluch svedkov), čím podľa neho došlo k zmareniu práva na obhajobu a spravodlivý proces.

Obvinený prostredníctvom na dovolacie konanie ustanovenej obhajkyňi (č. l. 1187 - 1190) uviedol, že namieta výrok o vine a treste, náhrade škody a uloženie ochranného opatrenia [dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku]. Naplnenie dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku videl obvinený v tom, že odvolací súd nevykonal ďalšie dokazovanie. Poukázal na to, že nebol vykonaný výsluch poškodenej priamo na hlavnom pojednávaní, nakoľko výsluch, ktorý bol uskutočnený pred orgánom činným v trestnom konaní bol na hlavnom pojednávaní vykonaný čítaním listinných dôkazov. Pri tomto výsluchu nie je podľa obvineného zrejme, či bol vykonaný zákonným spôsobom, pretože bol vykonaný v trestnej veci trestného činu sexuálneho násillia. Ďalej poukázal na skutkovú podstatu trestného činu sexuálneho násillia definovanú v § 200 Trestného zákona s tým, že v konaní bolo jednoznačne preukázané, že pri poškodenej sa jednalo o osobu bez domova, ktorá sa zdržiavala v garáži obvineného, kde spoločne bývali; dodal, že poškodená sa zdržiavala aj na Charite v Martine. Poznamenal, že v konaní bolo preukázané jediným dôkazom - výsluchom poškodenej, že obvinený mal na nej spôsobiť následky fyzického násillia, eventuálne násillie, ktoré bolo zrejme zo zranení z jej tváre; v konaní bolo dokázané, že skutok, za ktorý bol odsúdený sa mal stať 12. júna 2022; rýchlá zdravotná pomoc bola obvineným privolaná o tri dni neskôr; z vykonaného znaleckého dokazovania v konaní vyplývalo, že zranenia na jej tvári mohli byť staré 3-4 dni o čom podľa obvineného svedčí znalecký posudok MUDr. O. H., PhD. Ďalej obvinený uviedol, že v rozsudku okresného súdu nebolo konštatované pri sexuálnom zneužívaní obvineným použitie násillia, resp. jeho bezprostredná hrozba či hrozba inej ťažkej ujmy. Poznamenal, že násillie či spomínané hrozby musia dosiahnuť určitú intenzitu;

musí ísť o konanie či hrozby, ktoré eliminujú najmä odpor obete. Ak by podľa obvineného došlo k násiliu vo forme, ktorú prezentovala poškodená, že ju mal udrieť rukou aj rukou zovretou v päst' a ďalej neprekonávala odpor, kedy mal vykonávať sexuálnu praktiku, nemohlo podľa neho dôjsť k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu sexuálneho násilia. Obvinený uviedol, že poškodená ďalej nevyповedala, akým spôsobom sa mal voči nej správať pri realizovaní sexuálnej praktiky; uviedla, že v miestnosti mala byť tma a nevidela, či došlo pri obvinenom k sexuálnemu uspokojeniu. Pokračoval, že na druhej strane poškodená mala uvádzať, že videla, že držal guľičky spojené so šnúrkou. Podľa obvineného poškodená vo svojom výsluchu neuvádzala, ako mala ďalej prekonávať odpor; uviedla, že jej mal zdvihnúť nohu a použiť detskú hračku na realizovanie sexuálnej praktiky opakovaným zasúvaním do jej análneho otvoru a vagíny. Uviedol, že zo strany poškodenej počas toho nedochádzalo ku kladeniu odporu, poškodená na to zo strany orgánov činných v trestnom konaní nebola podľa obvineného vypočúvaná, pretože ak by v tomto prípade bola obeťou. Zo strany poškodenej bolo vypovedané, že uvedeného sa mal dopustiť obvinený ležmo za ňou, pričom podľa neho neuvádzala, že by jej bránil v úniku, že by ju silno držal, pretože v tom čase mal konštatované, že zasúvanie malo byť realizované aj do pohlavných orgánov, pričom v tomto prípade sa podľa obvineného nejedná o sexuálne násilie. Podľa obvineného nebolo zo strany poškodenej jednoznačne preukázané, že bola obmedzená násilím alebo hrozbou bezprostredného násilia v takom smere, že mohla byť naplnená skutková podstata trestného činu sexuálneho násilia. Zopakoval, že poškodená mala priestor uniknúť, pokiaľ pociťovala problém prípadne bolesť. Rovnako podľa obvineného poškodená vo svojich vyjadreniach žiadnym spôsobom neuviedla, že počas toho, ako malo dochádzať k sexuálnemu aktu, tento nemala možnosť svojimi silami ovládnuť; neuviedla, že z jeho strany bol vyvíjaný taký odpor, ktorý by nevládala prekonať a upustiť od takého aktu svojím únikom; dodal, že poškodená uviedla, že obvineného škrabala a plakala a šklbala ho za ruky.

Ďalej obvinený argumentoval, že ak súd mal za podstatný dôkaz svedka - poškodenú (skutok sa mal stať za prítomnosti len poškodenej a obvineného), ktorá uvádza, že v tom čase nepopíjala žiadne alkoholické nápoje, a dokonca ani v ten deň a pred znalcami sa vyjadrila, že v ten deň nepila (uvedené vyplýva zo zápisnice o jej výsluchu z 29. júla 2022). Pokračoval, že poškodená nebola v stave opilosti, nebol zaistený žiaden dôkaz o hladine alkoholu v krvi; poškodená bola teda v ten deň podľa jej výpovede riadne pri zmysloch. Pokiaľ mala poznať osobu obvineného ako to popisuje, mohla podľa obvineného kedykoľvek odísť. Pokiaľ by s pohlavným stykom niekedy nesúhlasila, mohla podľa obvineného kedykoľvek odísť. Obvinený poznamenal, že poškodená aj napriek tomu, že nemala trvalé bydlisko, chodievala do Charity a aj počas vedenia súdneho konania bývala v Charite v Čadci. Podľa obvineného poškodená nemohla byť ani hmotne odkázaná na to, aby s ním bývala v jednej garáži. Obvinený uviedol, že necíti vinu, pretože z jeho strany nebol žiadne tlak ani násilie ani hrozba bezprostredného násilia. Dodal, že poškodená sa nikdy nevyjadrila k tomu, žeby na nej mal páchať iné skutky, predovšetkým fyzické.

Podľa názoru obvineného nebolo zo strany odvolacieho súdu povšimnuté porušenie zákona pri definícii a subsumovaní skutku pod právnu normu, ktorá alternatívne ukladá naplnenie následku trestného činu pri kvalifikovanej skutkovej podstate, za ktorú bol v tomto prípade aj páchate odsúdený.

Obvinený uviedol, že pri určovaní druhu a výmeru trestu odvolací súd poukázal na prítušujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona, obvinený však v žiadnom prípade nebol za rovnaký skutok odsúdený, čo mal a mohol mať prvostupňový a odvolací súd preukázané zo spisového materiálu. Opätovne poznamenal, že v prípade sexuálneho násilia sa jedná o trestný čin, ktorého naplnenie skutkovej podstaty je potrebné vykonanie násilia; jeho trestná recidíva spočíva v majetkovej trestnej činnosti, ktorá je odlišná od chráneného záujmu ako pri násilnej trestnej činnosti. V danom prípade bolo podľa obvineného síce zo strany odvolacieho súdu konštatované, že za násilnú trestnú činnosť bol odsúdený v roku 1998, t. j. ku dňu rozhodovania súdu. Dodal, že posledný trest bol vykonaný v roku 2021, t. j. takmer tri roky pred rozhodovaním.

Obvinený rovnako spochybňoval záver o tom, že v prípade poškodenej sa jednalo o blízku osobu podľa § 139 ods. 1 písm. c) Trestného zákona. Pokračoval, že samotná poškodená sa mala vyjadrovať, že chodí do Charity a rovnako obvinený chodil do Charity; poškodená mala mať z obvineného strach, zopakoval, že mala možnosť kedykoľvek ujsť, pretože garáž, kde sa s ním zdržiavala, nebola nikdy uzamknutá a to ani 12. júna 2022, kedy malo dôjsť k spáchaniu trestného činu. Uviedol, že pokiaľ mala z neho poškodená strach mohla kedykoľvek opustiť jeho obydlie, pričom tak neurobila. Podľa obvineného

jej správanie neguje jej vyjadrenia, ako sa k nej mal správať počas doby dvoch mesiacov, čo spoločne obývali garáž.

Podľa názoru obvineného reálne násilie či relevantná hrozba (zbitie) sa v zistenom skutku konštatuje až pokiaľ ide o ďalšie jeho konanie. Podľa názoru obvineného rozhodnutím a konaním, ktoré mu predchádzalo bol porušený zákon z dôvodu nenaplnenia skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol právoplatne odsúdený. Obvinený požiadal dovolací súd o vyslovenie porušenia zákona v jeho neprospech, o zrušenie výroku o vine a treste a na to nadväzujúcich výrokov o náhrade škody a uložení ochranného opatrenia.

Z týchto dôvodov obvinený navrhol, aby dovolací súd vyslovil, že napadnutým rozsudkom krajského súdu a konaním, ktoré mu predchádzalo, bol porušený zákon v § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), písm. e), § 322 ods. 3 Trestného poriadku v neprospech obvineného; podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnutý rozsudok krajského súdu zrušil, ako aj ďalšie rozhodnutia obsahovo nadväzujúce na zrušené rozhodnutie, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad; a podľa § 388 ods. 1 Trestného poriadku krajskému súdu prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Podaním doručeným okresnému súdu 18. novembra 2024 (č. l. 1192 - 1195) obvinený doplnil vyššie uvedené dovolanie, v ktorom uviedol, že právny názor dovolacieho súdu by mal vychádzať z aktuálnej zmeny právneho poriadku vyvolanej novelou Trestného zákona, pretože ku zmene zákona došlo v jeho prospech. Poukázal na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Ústavného súdu Slovenskej republiky, Európskeho súdu pre ľudské práva, článok 49 ods. 1 Charty základných práv Európskej únie, a uviedol, že z dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku bol porušený zákon. Rovnako, bolo podľa obvineného zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g), písm. i) Trestného poriadku. Obvinený sa stotožnil s návrhom svojej obhajkyne.

Prokurátor príslušnej krajskej prokuratúry v písomnom vyjadrení k dovolaniu obvineného (č. l. 1208 - 1209) uviedol, že obvineného argumentácia v žiadnom prípade nesmeruje k nesprávnemu právnomu posúdeniu zisteného skutku, ale jedine pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku. V tomto smere prokurátor v stručnosti uviedol, že § 200 ods. 3 Trestného zákona umožňuje uložiť za obzvlášť závažný zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 15 až 20 rokov, preto uvedený dovolací dôvod, t. j. uloženie trestu mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby, je podľa prokurátora zjavne neopodstatnený, nakoľko obvinenému bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov, t. j. približne v strede zákonného rozpätia.

Vo vzťahu k namietanému založeniu odsudzujúceho rozhodnutia na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom [§ 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku] - výsluch poškodenej - prokurátor uviedol, že § 135 ods. 1 Trestného zákona výslovne ukladá možnosť čítať výsluch svedka-obzvlášť zraniteľnej obeť z prípravného konania aj bez splnenia ďalších (inak pre daný postup obligatórnych) podmienok. V tomto smere pokračoval, že výsluch prípravného konaní bol vykonaný na to príslušným orgánom, pričom doposiaľ neboli vznesené žiadne relevantné námietky ani konkretizované žiadne skutočné dôvody, pre ktoré by mal byť vykonaný nezákonným spôsobom. Podľa názoru prokurátora ani obvinený vo svojom dovolaní v rozpore s § 374 ods. 1 Trestného poriadku neuvádza žiadne okolnosti údajnej nezákonnosti takto vykonaného dôkazu, tobôž nie také, ktoré by boli spôsobilé spochybniť zákonnosť vykonania predmetného dôkazu. Navyše, ak by hypoteticky také vady vôbec existovali, obvinený ich mal možnosť namietat už v prípravnom konaní, následne v konaní pred súdom prvého stupňa, a napokon aj pred odvolacím súdom, čo však neurobil. Podľa prokurátora uvedený dovolací dôvod je popri neprípustnosti spočívajúcej v nevymedzení konkrétnych väd neprípustný aj z dôvodu podľa § 371 ods. 4 Trestného poriadku, t. j., že vady neboli namietané skôr.

Pokiaľ ide i zvyšnú argumentáciu obvineného, t. j. nesprávna právna kvalifikácia skutku môže byť podľa prokurátora subsumovaná len pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, v tomto smere prokurátor poukázal na to, že násilné pôsobenie na poškodenú je preukázané rozsahom jej zadokumentovaných zranení, nie iba jej výpoveďou. Vo zvyšnom rozsahu prokurátor odkázal ohľadom hodnotenia dôkazov na str. 21 až 29 rozsudku okresného súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu

str. 11 až 13, kde súdy výstižne a logicky reagovali a vysporiadali sa s de facto totožnými obhajobnými argumentmi dnes už odsúdeného, nad rámec ktorej argumentácie tunajšia prokuratúra nemala čo dodať.

Z uvedeného dôvodu prokurátor navrhol, aby dovolací súd dovolanie obvineného, postupom podľa § 382 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku odmietol. V prípade, ak by mal dovolací súd za potrebné preskúmať vec na základe podaného dovolania, prokurátor navrhol, aby postupom podľa § 392 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie obvineného zamietol.

Podaním doručeným okresnému súdu 27. decembra 2024 (č. I. 1211 - 1212) sa k vyjadreniu prokurátora vyjadril obvinený prostredníctvom na dovolacie konanie ustanovenej obhajkyne. V predmetnom podaní obvinený nad rámec vyššie uvedeného uviedol, že v prípravnom konaní síce bola poškodená vypočutá a je pravdou, že k týmto skutočnostiam nevzniesol námietky a to z dôvodu, že v tom čase jeho obhajoba takýto postup nezvolila, avšak mal za to, že bolo potrebné poškodenú vypočuť aj na hlavnom pojednávaní, pričom je podľa obvineného otázka, či išlo o obzvlášť zraniteľnú obeť. V tomto prípade obvinený uviedol, že aj v prípade poškodenej, táto s nim dobrovoľne v uvedenej garáži prebývala a po predmetnom incidente dlhodobo v tejto garáži ostávala a on jej nijakým spôsobom nebránil v pohybe ani jej nezabránil, aby predmetné (v tom čase ich) obydlie opustila. Poznamenal, že chodil do práce, chodil mimo obydlia, chodil do mesta, pričom aj poškodená odchádzala z tohto obydlia preč. Teda nejednalo sa o žiadne násilné držanie poškodenej a ďalej aj po predmetnej situácii fungovali a keď sa jej začali prejavovať zdravotné problémy, začal to ja aj aktívne riešiť. Pokračoval, že ak poškodená pociťovala akékoľvek poranenia, mohla kedykoľvek navštíviť lekársku pomoc alebo si privolať rýchlu zdravotnú pomoc, pretože mala k dispozícii aj telefón. Taktiež uviedol, že poškodená mala pri sebe mobilný telefón ako aj tablet, z ktorého mohla vykonať takýto hovor a privolať si rýchlu zdravotnú službu. Obvinený zopakoval, že nevykonanie takéhoto dôkazu a to osobného výsluchu a iba prečítane zápisnice z prípravného konania na hlavnom pojednávaní, je zásadný a značný zásah do jeho práv a to aj s prihliadnutím na skutočnosť, že práve kladením otázok zo strany obhajoby a výsluchom by mohlo dôjsť k odstráneniu zásadných nezrovnalostí, na ktoré počas celého konania poukazoval.

Čo sa týka odsúdenia v podobe trestu odňatia slobody vo výmere 18 rokov, obvinený považuje trest za neprímerane prísny, pretože sa nikdy nedopustil násilnej trestnej činnosti. Je pravdou, že súd ho posudzoval ako recidivistu, zopakoval, že vždy to bola len majetková trestná činnosť, drobné krádeže a nebola to žiadna násilná trestná činnosť, ktorá by sa mu mohla klásť za vinu. V tomto smere je podľa neho výmera trestu vo výške 18 rokov taktiež absolútne neprímeraná a de facto s prihliadnutím na jeho vek, ide o likvidačný rozsudok, kedy už v zásade do konca svojho života neopustí brány väznice. Predmetný trest podľa neho nemá žiadnu prevýchovnú funkciu; nemá žiadnu resocializačnú funkciu, pričom ide o trest, ktorý ho de facto absolútnym spôsobom vyradí z akéhokoľvek života. Poukázal na skutočnosť, že má 57 rokov a pri vykonaní 18 ročného trestu by opustil brány väznice v 75 rokoch. Obvinený zopakoval, že v takomto prípade je nesporné, že s prihliadnutím na jeho vek je takéto odsúdenie vo výmere 18 rokov trestu odňatia slobody likvidačné a de facto je to ukončenie akéhokoľvek jeho života.

Podľa obvineného dovolanie, ktoré podal on osobne a ktoré bolo doplnené na výzvu okresného súdu, je dôvodné a požiadal, aby sa Najvyšší súd Slovenskej republiky týmto dovolaním riadne zaoberal.

Podaním doručeným Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky 20. decembra 2024, následne okresnému súdu 8. januára 2025 (č. I. 1215 - 1220), sa k vyjadreniu prokurátora vyjadril samotný obvinený, ktorý sa nestotožnil s konštatovaním prokurátora, že v predmetnej trestnej veci nie sú splnené dôvody dovolania uvádzané v § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Nad rámec vyššie uvedeného obvinený poukázal na výpoveď svedka - poškodenej zo 16. júna 2022, výpis z konziliárnej správy poškodenej z 15. júna 2022, správu MUDr. E. J., PhD. z 15. júna 2022, a uviedol, že súdy oboch stupňov vôbec neodôvodnili (ani sa tým bližšie nezaoberali) ako dospeli k presvedčeniu že, skutok je trestným činom a stal sa tak, či onak ako popisuje poškodená vo svojich výpovediach (fabulácie, myšlienkové pobláznenia, atď.). Rovnako obvinený spochybňoval znalcov PhDr. O. F., MUDr. I. J. a poukázal na rozpory vo výpovediach v celom súdnom konaní.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) posúdil vec najprv v zmysle § 382 Trestného poriadku a zistil, že dovolanie bolo podané obvineným ako oprávnenou osobou podľa § 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku, prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Trestného poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je prípustné [§ 368 ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], v zákonnej lehote uvedenej v § 370 ods. 1 Trestného poriadku, potom ako dovolateľ využil svoje zákonné právo podať riadny opravný prostriedok (odvolanie), o ktorom bolo rozhodnuté (§ 372 ods. 1 Trestného poriadku), s obsahovými náležitosťami podľa § 374 ods. 1 Trestného poriadku a s uvedením dôvodu dovolania podľa odseku 2 tohto ustanovenia.

Dovolací súd ale zároveň zistil, že obvineným uplatnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. e), písm. g), písm. h) a písm. i) Trestného poriadku nie sú v posudzovanej veci zjavne splnené.

Úvodom považuje najvyšší súd za potrebné vo všeobecnej rovine pripomenúť, že z konštrukcie a štruktúry jednotlivých dovolacích dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 písm. a) až písm. n) Trestného poriadku vyplýva, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok proti právoplatným rozhodnutiam súdu je určené na nápravu výslovne uvedených procesných alebo hmotnoprávných chýb. Dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvého a druhého stupňa [primerane pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky (ďalej len „Zbierka“) pod č. 57/2007-II]. Povedané inými slovami, dovolaním podaným z niektorého z dôvodov uvedených v § 371 ods. 1 Trestného poriadku sa nemožno domáhať preskúmania skutkových zistení, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, a ani prehodnotenia vykonaného dokazovania. Prítom platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu, musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takéhoto dovolacieho dôvodu podľa § 371 Trestného poriadku. Nestačí, ak podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pokiaľ v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu (pozri napr. odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 51/2014).

V predmetnom prípade pokiaľ ide o obvineným uplatnený dovolací dôvod v zmysle § 371 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku, naplnenie predmetného dovolacieho dôvodu obvinený nijakým spôsobom nešpecifikuje, len naň formálne odkazuje. Obvinený v dovolaní namieta nevykonanie ním navrhnutých dôkazov nesprávnosť právnej kvalifikácie jeho konania a neprimeranú prísnosť uloženého trestu.

Pokiaľ ide o obvineným označený dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné v zmysle tohto dovolacieho dôvodu chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Trestného poriadku). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učiný podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011).

Žiada sa pripomenúť, že v zmysle platnej judikatúry je zásadným porušením práva na obhajobu najmä porušenie ustanovení o povinnej obhajobe podľa § 37 Trestného poriadku, ktoré by mohlo mať vplyv na vykonanie jednotlivých úkonov trestného konania, ktoré smerujú k vydaniu rozhodnutí procesnej povahy (keď obvinený nemal obhajcu v prípade spadajúcom pod dôvod povinnej obhajoby, ak predmetné porušenie práva na obhajobu malo vplyv na priebeh alebo konečný výsledok trestného konania, tiež napr. vykonanie verejného zasadnutia o odvolaní bez prítomnosti obhajcu obvineného, hoci na to

obvinený nedal súhlas a pod.). Právo na obhajobu je v zmysle dovolacieho dôvodu podľa písmena c) potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a jeho obsahom je, okrem iného, aj možnosť obvineného vznášať námietky proti prvostupňovému rozsudku na odvolacom súde.

Je potrebné taktiež zdôrazniť, že trestné konanie sa posudzuje komplexne ako jeden celok a nie je možné z hľadiska zachovania práv obvineného hodnotiť len niektoré parciálne, jednotlivo extrahované úkony, resp. postupy a na základe nich konštatovať zásadné porušenie jeho obhajobných práv. Najvyšší súd však z obsahu rozsudku okresného súdu, ako ani rozsudku krajského súdu nezistil žiadne skutočnosti svedčiace o tom, že by v priebehu konania na súdoch nižšieho stupňa došlo k porušeniu práva obvineného na obhajobu. Naopak, jeho právo na obhajobu bolo v priebehu trestného konania v plnom rozsahu zachované, pričom obvinený mal možnosť zúčastňovať sa hlavných pojednávaní (ako aj verejného zasadnutia) a uplatňovať svoje práva, či už osobne, alebo prostredníctvom obhajcu, pričom toto svoje právo v priebehu konania aj aktívne využíval.

Vo vzťahu k uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že ho možno úspešne uplatňovať v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli vykonané zákonným spôsobom. Nemožno ním napadnúť spôsob hodnotenia dôkazu súdom, keďže nesprávne hodnotenie dôkazu možno napraviť v odvolacom konaní, nie však v konaní o dovolaní. Proces dokazovania (a to nielen z hľadiska hodnotenia obsahu jednotlivých dôkazov, ale aj z hľadiska rozsahu dokazovania) je ovládaný zásadou voľného hodnotenia, kedy po vykonaní logických úsudkov v kontexte všetkých, vo veci vykonaných dôkazov, dochádza k vydaniu meritórneho rozhodnutia. Možno opakovane podotknúť, že podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku dôkazy v každom prípade hodnotí súd a prípadný nesúhlas s hodnotením vykonaných dôkazov zo strany procesných strán nezakladá žiaden dovolací dôvod.

V tejto súvislosti sa žiada pripomenúť, že Trestný poriadok výslovne ustanovuje, že orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom. Z § 119 ods. 3 Trestného poriadku vyplýva, že dôkazným prostriedkom je procesný úkon, pomocou ktorého orgán činný v trestnom konaní alebo súd získava poznatky dôležité na objasnenie veci. Dôkazom je priamy poznatok alebo výsledok činnosti orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, ktorý získal pomocou dôkazného prostriedku a slúži na objasnenie skutočností, ktoré sú predmetom dokazovania. Podmienkou, aby dôkazom mohlo byť naozaj „všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie vecí“, je, aby išlo o dôkazy získané zákonným spôsobom. Za zákonný spôsob získania dôkazu z dôkazných prostriedkov v zmysle § 119 ods. 3 Trestného poriadku („z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona“) treba podľa judikatúry považovať jednak splnenie formálnych (procesných) podmienok, vyžadovaných Trestným poriadkom alebo iným osobitným zákonom na vykonanie konkrétneho dôkazu, a jednak splnenie materiálnych (obsahových) podmienok, t. j. aby úkon, použitý dôkazný prostriedok na vykonanie, resp. získanie dôkazu, bol zameraný na zistenie tých skutočností, na ktoré zameraný a použitý môže byť (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 38/2003-I, a ZSP 74/2006). Zároveň netreba opomenúť aj § 119 ods. 4 Trestného poriadku, podľa ktorého strana môže dôkaz obstaráť alebo dať návrh na jeho vykonanie, avšak sama ho vykonať nemôže. Predmetná činnosť náleží len orgánom činným v trestnom konaní, prípadne súdu.

Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatňovať len v takých prípadoch, keď zistené porušenie zákona svojou povahou a závažnosťou zodpovedá porušeniu práva na spravodlivý proces podľa článok 6 Dohovoru ochrane ľudských práv a základných slobôd. Nesprávny procesný postup pri získaní alebo vykonávaní dôkazov tak môže viesť k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu iba vtedy, ak mal negatívny materiálny dopad na práva obvineného, teda vtedy, ak odsúdenie obvineného bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere na dôkaze, ktorého získanie alebo vykonanie sa spochybňuje (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 24/2020-I).

Pokiaľ ide o vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. c) a písm. g) Trestného

poriadku, treba zároveň dodať, že ak dovolateľom tvrdená nezákonnosť dôkazov spočíva v zásadnom porušení práva obvineného na obhajobu, ku ktorému malo dôjsť pri jeho získaní alebo vykonaní, takto vecne vymedzená chyba zodpovedá (v prípade jej preukázania) iba dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku, ktorý je v tomto prípade vo vzťahu k dôvodu dovolania podľa písmena c) tohto ustanovenia v pomere špeciality. Prítom platí, že viazanosť dovolacieho súdu dôvodmi dovolania, ktoré sú v ňom uvedené podľa § 385 ods. 1 Trestného poriadku, sa týka vymedzenia chýb napadnutého rozhodnutia a konania, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku), a nie právnych dôvodov dovolania uvedených v ňom v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 120/2012-I). Povedané inými slovami, pri zisťovaní dôvodov dovolania dovolacím súdom je rozhodujúca ich vecná špecifikácia dovolateľom a nie ich označenie podľa § 371 Trestného poriadku.

Len samotná nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaných dôkazov nie je dôvod na podanie dovolania. Za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom nemožno ani považovať nespokojnosť obvineného s rozsahom vykonaného dokazovania, resp. jeho nespokojnosť s tým, že nebolo vyhovieť jeho návrhu na vykonanie dokazovania, ak súd takýto postup dostatočne a vecne správne odôvodnil. Súd vykonávajúci dokazovanie vo veci nie je totiž čo do rozsahu dokazovania viazaný návrhmi strán ani ich názormi. Je výlučne na jeho zvážení, vykonanie ktorého z dôkazov má pre rozhodnutie veci podstatný význam a vykonanie ktorého naopak nie je právne významné, keďže pre vydanie rozhodnutia nie je podstatné, koľko dôkazov je vykonaných, ale aká je ich dôkazná sila. Rovnako v zmysle uvedeného, súd nie je povinný vyhovieť každému návrhu strany na doplnenie dokazovania. Vykonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv a želaní obvineného teda nepredstavuje zásadné porušenie práva na obhajobu. Iný než uvedený výklad by, napokon, viedol k tomu, že vykonané dôkazy by bolo nevyhnutné hodnotiť v prospech obvineného a súčasne by odporoval viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom vyplývajúcej zo zásady, že účelom dovolacieho konania (s výnimkou dovolania podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku) je posudzovanie právnych otázok a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (rozhodnutia zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011 a 14/2015, uznesenie najvyššieho súdu z 1. decembra 2020, sp. zn. 6 Tdo 65/2019, uznesenie najvyššieho súdu z 22. novembra 2012, sp. zn. 5 Tdo 71/2012).

V kontexte vyššie uvedeného a zohľadniac námietky týkajúce sa inak rozsiahleho dokazovania, najvyšší súd poukazuje na závery uvedené v odôvodnení rozsudku krajského súdu ohľadom správnosti skutkových zistení, ktorý ich považuje správne a úplné, lebo zodpovedajú výsledkom dokazovania vykonaného na hlavnom pojednávaní. Krajský súd odkázal na podrobne rozvedené dôvody rozsudku okresného súdu, s ktorými sa v plnom rozsahu aj stotožnil. Obvinený bol zo spáchania trestnej činnosti usvedčený procesne správne zabezpečenými a vykonanými dôkazmi, medzi ktoré patria najmä výpoveď svedkyne poškodenej U. W. z 29. júla 2022 (prehratím záznamu, ako aj prečítaním celého prepisu tejto výpovede z č. l. 228-237 spisu), zainteresovaných svedkov - Ing. N.. D., Mgr. W.. Ď., výsluchmi znalcov - MUDr. O.. H., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia súdneho lekárstva k záverom znaleckého posudku č. 99/22 z 15. októbra 2022 (na č. l. 24-51 spisu), MUDr. I.. J., znalca z odboru zdravotníctvo a farmácia, odvetvia psychiatria a sexuológia k záverom znaleckého posudku č. 187/22 z 30. septembra 2022 (na č. l. 72-114 spisu), PhDr. O.. F., znalca z odboru psychológia k záverom znaleckého posudku č. 43/22 z 8. septembra 2022 (na č. l. 53-64 spisu), znaleckého posudku KEÚ PZ odboru prírodovedného skúmania a kriminalistickej identifikácie Slovenská Ľupča ČES: PPZ-KEU-SL-EXP-2022/2360 zo 16. septembra 2022 (na č. l. 116-118 spisu) a listinných dôkazných prostriedkov - najmä zápisnice o obhliadke miesta činu z 15. júna 2022, vrátane jej doplnenia z 13. júla 2022 v spojení s fotodokumentáciou (č. l. 247-267 spisu), lekárske správy z č. l. 270-271 spisu a fotodokumentácia poškodenej z 15. júna 2022 (na č. l. 273-279 spisu), prepis zo záznamového zariadenia REDAT z 15. júna 2022, zápis o dychovej skúške obvineného v čase jeho zadržania (na č. l. 125 spisu).

Pokiaľ ide o argumentáciu obvineného o nevykonaných dôkazoch k ním sa vyjadril tak okresný súd ako aj krajský súd, podľa ktorého okresný súd logicky, dôsledne a presvedčivo zdôvodnil (str. 33 - 35), z akých dôvodov odmietol vykonať obhajobou navrhnuté dôkazy. Podľa krajského súdu v predmetnej mase

dôkazov, ktoré usvedčujú obvineného z predmetného skutku, neboli zistené také nedostatky, ktoré by spochybňovali ich hodnovernosť do takej miery, aby umožňovali aplikáciu procesného pravidla in dubio pro reo (ktoré vychádza z ústavnej zásady prezumpcie neviny) a oslobodiť obvineného spod obžaloby preto, že by nebolo dokázané, že obvinený sa dopustil skutku popísaného vo výrokovej časti napadnutého rozsudku okresného súdu.

Vo vzťahu k namietanému dôkazu - výpovede poškodenej - ten bol podľa krajského súdu vykonaný v prípravnom konaní zákonným spôsobom, kontradiktórne, spôsobom zodpovedajúcim jej postaveniu obzvlášť zraniteľnej obeť s poskytnutím ochrany, ktorú zákon takejto osobe priznáva (§ 135 a § 270 ods. 2 Trestného poriadku). Okresný súd rovnako poukázal na skutočnosť, že výsluch svedkyne-poškodenej (z 29. júla 2022, č. l. 228 - 237) bol zákonným spôsobom vykonaný už v prípravnom konaní (po začatí trestného stíhania a vznesení obvinenia), a to i za účasti obhajcu obvineného (JUDr. Martin Burian v zastúpení Mgr. Lukáš Kysucký), psychológa (PhDr. O. F.), pričom predmetný výsluch bol zaznamenaný aj na videozáznam, ktorý bol oboznámený na hlavnom pojednávaní (z 22. marca 2023, č. l. 487 - 490) jeho prehratím. Podľa okresného súdu aj svedkyňa-poškodená v pozícii obzvlášť zraniteľnej obeť má paritne s obvineným svoje práva, preto ju nemožno arbitrárne bez objektívnych príčin vystaviť drezúre vo forme ďalšieho výsluchu (a tým vystaviť poškodenú riziku druhotnej viktimizácie), keďže tomuto už bola opakovane v štádiu prípravného konania podrobovaná, zdôrazňujúc, že jej výpoveď nebola v žiadnom ohľade v priebehu trestného konania spochybnená, okresný súd k tomuto na rozdiel od obhajoby nemal po formálnej, či obsahovej stránke žiadne zásadné výhrady. Len nesúhlas obvineného s obsahom výsluchu svedkyne-poškodenej automaticky neznamená spochybnenie tohto dôkazu. Ďalej možno odkázať na odôvodnenie rozsudku okresného súdu (str. 35 a nasl.) ako aj odôvodnenie rozsudku krajského súdu (str. 12 - 13), ktoré zhodnotil výpoveď poškodenej vo vzájomnej súvislosti s ostatnými dôkazmi.

K obvineným uplatnenému dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku najvyšší súd vo všeobecnosti uvádza, že predmetný dovolací dôvod je upravený alternatívne - buď je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku, alebo vychádza z nesprávneho použitia iného hmotnoprávneho ustanovenia. V oboch prípadoch však platí existencia právnej chyby, nie skutkovej. V dôsledku toho dovolací súd pri uplatnení tohto dôvodu nemôže skúmať a spochybňovať skutkové zistenia, nakoľko ťažisko dokazovania v trestnom konaní je totiž pred prvostupňovým súdom a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, prípadne korigovať len odvolací súd. Predmetom tohto dovolacieho dôvodu tak môže byť len nesprávne právne posúdenie v skutkovej vete rozhodnutia ustáleného skutku, ale nikdy samotné skutkové zistenia, ktoré sú jej obsahom a ktoré nie je možné akokoľvek dopĺňať a meniť (pozri tiež rozhodnutie najvyššieho súdu a stanovisko jeho trestnoprávneho kolégia zverejnené v Zbierke pod č. 47/2008 a 3/2011).

V rámci tohto dovolacieho dôvodu rovnako nemožno účinne namietať ani hodnotenie vykonaných dôkazov, pretože určitý skutkový stav je vždy výsledkom tohto hodnotiaceho procesu, keďže aj to by odporovalo viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom, ktorá je výslovne zakotvená v § 371 ods. 1 písm. i) veta za bodkočiarkou Trestného poriadku a ktorá vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania iniciovaného obvineným alebo generálnym prokurátorom (§ 369 ods. 2 Trestného poriadku) je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Námietky skutkovej povahy sú pritom uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku, ktorý je oprávnený použiť iba minister spravodlivosti (primerane rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 7/2011 a 14/2015).

Najvyšší súd (ako už jeho judikatúra chronicky zdôrazňuje) teda v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku len posúdi, či skutok zistený súdom zodpovedá použitej právnej kvalifikácii (všetkým jej znakom). Nevstupuje do procesu hodnotenia dôkazov, teda dôkazy nehodnotí ani nepreskúmava správnosť úvah skôr vo veci konajúcich súdov pri hodnotení dôkazov. Je potrebné tiež zdôrazniť, že podoba skutku uvedená vo výroku rozsudku (správnosť kvalifikácie ktorej sa preskúmava) sa nemôže považovať za doplnenú obsahom odôvodnenia rozsudku a dovolací súd musí pri svojom kvalifikačnom prieskume vychádzať výlučne zo skutkovej vety odsudzujúceho výroku

napadnutého rozsudku (pozri odôvodnenie rozhodnutia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 22/2015).

V súvislosti s obvineným namietaním právnej kvalifikácie najvyšší súd poukazuje na jednoznačný záver okresného súdu, s ktorým sa stotožnil krajský súd, že obvinený sa dopustil protiprávneho konania, ktoré bolo okresným súdom správne právne kvalifikované ako obzvlášť závažný zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Obvinený v celom rozsahu svojím konaním naplnil zákonom požadované zákonné znaky skutkovej podstaty súdeného trestného činu.

Napokon pokiaľ ide o obvineným spomenutý dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku, treba vo všeobecnej rovine uviesť, že dovolacím dôvodom nemôže byť len neprimeranosť trestu pociťovaná, či už ako prísna alebo mierna, ak bol trest vymeraný v rozmedzí určitej trestnej sadzby (uznesenie najvyššieho súdu z 22. decembra 2022, sp. zn. 3 Tdo 21/2022). V rámci predmetného dovolacieho dôvodu možno namietat výlučne iba to, že trest bol uložený mimo zákonom ustanovenej trestnej sadzby alebo bol uložený taký druh trestu, ktorý zákon za prejednávany trestný čin nepripúšťa. Vzájomný vzťah dovolacích dôvodov podľa § 371 ods. 1 písm. i) a písm. h) Trestného poriadku je prítom taký, že prvý z nich je všeobecným hmotnoprávnym dôvodom a druhý špeciálnym hmotnoprávnym dôvodom vzťahujúcim sa iba k výroku o treste. Z logiky tohto vzťahu potom vyplýva, že samotný výrok o treste okrem prípadov nesprávnej aplikácie ustanovení kogentnej povahy viažucej sa k rozhodovaniu o treste môže byť napadnutý prostredníctvom nie všeobecného, ale len prostredníctvom špeciálneho dovolacieho dôvodu, ktorý sa viaže k takému výroku (pozri stanovisko trestnoprávneho kolégia najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 5/2011).

Ďalej dovolací súd vo vzťahu k vyššie uvedenému pripomína, že otázka zisťovania, resp. zhodnotenia (ne)existencie poľahčujúcich okolností a priťažujúcich okolností je otázkou skutkovou, ktorá je vylúčená z preskúmania dovolacieho súdu v prípade, že tento koná na podklade dovolania obvineného podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku. Ak ale súd vo výroku napadnutého rozhodnutia konštatuje danosť niektorej takejto okolnosti, či už poľahčujúcej alebo priťažujúcej, ale v rozpore s tým ju nezoberie do úvahy pri ukladaní trestu - pri úprave trestnej sadzby - tak, ako to ustanovuje § 38 ods. 2 až ods. 4 Trestného zákona, ide o skutočnosť, ktorá za splnenia podmienky uvedenej v § 371 ods. 5 Trestného poriadku môže znamenať naplnenie dovolacieho dôvodu uvedeného v § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku (nesprávne použitie iného hmotnoprávneho ustanovenia) (pozri rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 18/2015).

V súvislosti s poukázaním obvineného na novelu Trestného zákona možno odkázať na rozhodnutie najvyššieho súdu zverejnené v Zbierke pod č. 46/2014-I, podľa ktorého dovolací súd posudzuje napadnuté rozhodnutie v zásade z hľadiska súladu so zákonom účinným v čase vyhlásenia tohto rozhodnutia. Pri rozhodovaní o dovolaní napadnutej okolnosti patriacej do oblasti posudzovania trestnosti činu alebo ukladania trestu však zohľadní aj zmenu právneho stavu v čase od vyhlásenia napadnutého rozhodnutia do momentu rozhodovania dovolacieho súdu, ktorá je relevantná v súvislosti s ústavným princípom retroaktivity Trestného zákona, resp. jeho zmeny priaznivej pre páchatel'a (článok 50 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky a § 2 ods. 1 Trestného zákona) a dôsledkom aplikácie tohto princípu pre možné rozhodovanie v novom konaní. V predmetnom prípade však nedošlo k novelizácii dotknutého § 200 Trestného zákona. Znenie predmetného ustanovenia Trestného zákona je nezmenené od 1. januára 2021, kedy bolo novelizované zákonom č. 312/2020 Z. z. o výkone rozhodnutia o zaistení majetku a správe zaisteného majetku a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

V kontexte vyššie uvedeného najvyšší súd odkazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku krajského súdu, z ktorého vyplýva, že základná zákonná trestná sadzba za stíhaný obzvlášť závažný zločin sexuálneho násillia podľa § 200 ods. 1, ods. 2 písm. b), ods. 3 písm. a) Trestného zákona je 15-20 rokov. V prípade obvineného bolo potrebné vziať do úvahy priťažujúcu okolnosť podľa § 37 písm. m) Trestného zákona a zločinovú recidívu a trest ukladať s použitím § 38 ods. 5 Trestného zákona, čo znamenalo úpravu zákonnej trestnej sadzby v rozpätí 17 rokov a 6 mesiacov až 20 rokov. Podľa názoru

krajského súdu v takto upravenej trestnej sadzbe je už istým spôsobom zohľadnená recidíva protiprávneho konania obvineného, jeho sklonov k páchaniu trestnej činnosti. Krajský súd dodal, že aj pri počte odsúdení súdom (21 prípadov) bol obvinený naposledy odsúdený za násilnú trestnú činnosť v roku 1998 (10. záznam v odpise registra trestov). Následne sa obvinený dopúšťal druhovo inej trestnej činnosti, najmä majetkového charakteru. S prihliadnutím aj na druhovo páchanú trestnú činnosť krajský súd považoval trest odňatia slobody na samej hornej hranici trestnej sadzby za neprímerane prísny. Preto krajský súd obvinenému uložil trest odňatia slobody vo výške 18 rokov, ktorý považoval za zákonný, primeraný a postačujúci aj na dosiahnutie účelu trestu v rovine tak individuálnej, ako aj generálnej prevencie. K námietke použiteľnosti príťažujúcej okolnosti podľa § 37 písm. m) Trestného zákona považuje najvyšší súd za potrebné doplniť, že uvedená príťažujúca okolnosť nie je aplikovateľná len v prípade spáchania rovnakého trestného činu, ale všeobecne sa použije, ak obvinený bol už za trestný čin odsúdený (a podľa povahy predchádzajúceho odsúdenia na túto okolnosť je možné neprihliadnuť).

Možno teda zhrnúť, že pokiaľ ide o uložený trest odňatia slobody, ide o taký druh trestu, ktorého uloženie zákon za trestný čin, z ktorého bol obvinený uznaný za vinného, pripúšťa a rovnako tak výmera tohto trestu je v rámci zákonnej trestnej sadzby. Je teda zrejmé, že krajským súdom znížený trest odňatia slobody vo výmere 18 rokov je uložený v zákonom stanovenej trestnej sadzbe a nezakladá dôvodnosť dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. h) Trestného poriadku.

Tieto dôvody viedli najvyšší súd k záveru, že v posudzovanej veci dôvody dovolania nie sú zjavne splnené, a preto dovolanie obvineného A. F. podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku na neverejnom zasadnutí odmietol.

Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.